

РЕСПУБЛИКА
ТАТАРСТАН

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ
КОМИТЕТ ИЗМИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА

422052, Республика Татарстан, Сабинский район,
с. Измя, ул. Школьная, 9
тел. (84362) 49-1-32, (84362) 49-1-22

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ

САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ЭЗМӘ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ

422052, Татарстан Республикасы, Саба районы,
Эзмә авылы, Мәктәп урамы, 9 йорт
тел. (84362) 49-1-32, (84362) 49-1-22

e-mail: lzm.sab@tatar.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
27.01.2026

КАРАР
№ 2-п

Саба муниципаль районы Эзмә авыл җирлеге
территориясендә 2026-2030 елларга кече һәм урта
эшқуарлыкны үстерү программасын кабул итү
турында

“Россия Федерациясендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында” 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы федераль законына, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы федераль законына, «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына таянып, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Эзмә авыл җирлеге территориясендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү өчен шартлар тудыру максатларында, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Эзмә авыл башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Эзмә авыл җирлеге территориясендә 2026-2030 елларга кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү программасын кабул итәргә (программа теркәлә).
2. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Эзмә авыл җирлегенең рәсми сайтында <http://saby.tatarstan.ru/izma> һәм җирлекнең мәгълүмати стендларында бастырырга.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үзем артыннан калдырам

Эзмә авыл җирлеге башлыгы:

А.Г. Әхмәтов

**Саба муниципаль районы Эзмә авыл җирлеге территориясендә
2026-2030 елларда кече һәм урта эшмәкәрлекне
үстерү программасының паспорты**

Программаның исеме:	“Саба муниципаль районы Эзмә авыл җирлеге территориясендә 2026-2030 елларда кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү программасы”
Программаның заказчысы:	Саба муниципаль районы Эзмә авыл башкарма комитеты
Программаны эшләүче:	Саба муниципаль районы Эзмә авыл башкарма комитеты
Программаның нигезе:	“Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында” 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы федераль законы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы федераль законы, «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы
Программаның максатлары:	- Саба муниципаль районы Эзмә авыл җирлеге буенча кече бизнесны үстерү өчен оптималь шартлар тудыру; - Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү хисабына икътисадый үсешне һәм халыкның мәшгульлеге пробелмаларын хәл итү.
Программаның мәсәләләре:	1. Саба муниципаль районы Эзмә авыл җирлеге буенча кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм инфраструктурасын үстерү. 2. Кече һәм урта эшмәкәрлектән барлык бюджет дәрәжәләренә салым керемнәрен арттыру. 3. Кече һәм урта эшмәкәрлекнең инвестицион активлыгын күтәрү. 4. Җир мөнәсәбәтләрен камилләштерү һәм җир базарын үстерү. 5. Минималь хезмәт хакы дәрәжәсен минималь куллану бюджетыннан түбән булмаган зурлыкта тәэмин итү. 6. Бизнес-Хакимият-Җәмгыять коммуникация системасын үстерү. 7. Районның халыкның мәшгульлеге өлкәсендә баланслы икътисадый сәясәтен исәпкә алып эшсез халыкны кече бизнес өлкәсенә тарту өчен өстәмә стимул булдыру

	8. Кече бизнес өлкәсендә мәшгуль булганнарны социаль яклау белән тәэмин итү. 9. Халыкның яшәү шартларын яхшыртуда кече бизнесның ролен үстерү
Программаны финанслау күләме	Программаны 2026-2030 елларда җирлек бюджеты акчалары исәбеннән финанслауның гомуми күләме 0,500 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2026 ел-0,500 мең сум; 2027 ел-0,000 мең сум; 2028 ел-0,000 мең сум; 2029 ел-0,000 мең сум; 2030 ел-0,000 мең сум. Программаны финанслау күләме фаразланган характерда булачак һәм Саба муниципаль районы Изминка авыл җирлегенә Советынның чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елы һәм план чорына) Эзмә авыл җирлегенә бюджеты турындагы карарына ярашлы рәвештә төгәлләштереләчәк

Программаның бүлекләре:

1. Эзмә авыл җирлегенә буенча кече һәм урта эшмәкәрлекнең торышына анализ.
2. Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү проблемалары һәм аларны программалы алымнар белән чишү мөһимлеген нигезләү.
3. Программаны ресурслар белән тәэмин итү.
4. Программаның социаль-иқтисади эффективлыгының көтелгән бәясе.
5. Эшмәкәрлек эшчәнлегенә өстенлекле төрләр.
6. Программаның төп чараларына карата эшләнгән юнәлешләр.
7. Программаны тормышка ашыру механизмы.
8. Эзмә авыл җирлегенә территориясендә 2026-2030 елларга кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү Программасының төп чаралары.

1. Эзмә авыл җирлегенә буенча кече һәм урта эшмәкәрлекнең торышына анализ

Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү - базар системалы хужалык итүнең аерылгысыз элементы булып тора. Алга киткән базар иқтисадлы илләрдә кече эшмәкәрлек дәүләт иқтисадының нигезе, хужалык итү үсешенә двигателе булып тора, чөнки бу-теләсә кайсы җәмгыятьтә эшлекле тормышның аеруча динамикалы һәм сыгылмалы формасы.

Базар системалы хужалык итү шартларында кече һәм урта эшмәкәрлекнең аерым ролен түбәндәге факторлар билгели:

- Үз байлыгын һәм лаеклы тормыш дәрәжәсенүзә тәэмин итүче һәм гражданлык җәмгыятенә төп стабильләштерүче сәяси көч булып торучы урта сыйныфның өлешен зурайту;

- Кече һәм урта эшмәкәрлек секторында яңа эш урыннары булдыру өчен зур мөмкинлекләр булуы, җәмгыятьтә социаль киеренкелекне һәм эшсезлек дәрәжәсен киметү;
- Төп халык массасының тормыш ориентирларын һәм иҗтимагый психологиясен үзгәртү;
- Кече һәм урта эшмәкәрлекнең житештерү структурасын тиз әверелдерү өчен сыгылмалылыгы һәм сәләте, яңа технологияләр һәм фәнни эшкәртмәләрне оператив булдыру һәм куллану.

Шул сәбәпле Саба районы Эзмә авыл җирлегенә буенча кече һәм урта эшмәкәрлеккә үстерү программасын эшләү һәм тормышка ашыру зарурлыгы килеп туа.

Өлеге программа "Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкәрлекне үстерү турында" 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы федераль законына, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы федераль законына, «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкәрлекне үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына нигезләнеп эшләнгән.

01.01.2026 елга кече һәм урта эшмәкәрлек түбәндәге күрсәткечләр белән характерлана:

№	Күрсәткечләр исеме	Үлчәм берәмлеге	2024	2025
1	Эзмә авыл җирлегенә буенча теркәлгән кече предприятиеләр саны	бер.	28	28
2	Шулар арасынан:			
	Авыл хужалыгы	бер.	5	5
	Сүдә һәм җәмәгать туклануы	бер.	11	11
3	Шәхси эшмәкәр буларак теркәлгән физик затлар саны	кеше	24	24
	Кече предприятиеләр	бер.		
	Юридик зат булмаган физик затлар	бер.		
4	Кече һәм урта предприятиеләр буенча исемлектәге эшчеләрнең уртача саны	кеше	110	110
	Шул исәптән икътисад тармаклары буенча:			
	Авыл хужалыгы	кеше	86	86
	Сүдә һәм җәмәгать туклануы	кеше	24	24

2. Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү проблемалары һәм аларны программалы алымнар белән чишү мөһимлеген нигезләү

Саба муниципаль районы Эзмә авыл җирлегендә хәзерге вакытта кече һәм урта эшмәкәрлек җитәрлек ныклы позицияләр биләвенә карамастан, кайбер проблемалар чишелмичә кала бирә.

Җирлектәге кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары эшчәнлеген тоткарлаучы факторлар булып:

- Инвестицион ресурсларга кыенлыклы рөхсәт, кредит ресурсларының кыенлыгы фонында үз финанс чараларының кимлеге;
- Кече эшмәкәрлек субъектларының гамәлдәге закончалыклардагы үзгәрешләр турында тулы мәгълүматлы булмавы, административ каршылыklar һәм эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашырганда хакимият органнарының төгәл регламетлары булмавы;
- Шөһәрләрнең кече предприятиеләрендә квалификацияле эшче белгечләрнең житмәве тора.

Эшмәкәрлек эшчәнлегә субъектлары ягыннан мәсьәләләрне кабул итү һәм тормышка ашыру проблемалары булып:

- Кече эшмәкәрлек субъектларының югары булмаган социаль җаваплылыгы(ялланып эшләүчеләр белән хезмәт мөнәсәбәтләрен рәсмиләштермәү, хезмәткә түләү фондын түбәнәйтү һәм аны “конверт” формасында түләү, мәҗбүри пенсия иминиятләштерүе һәм социаль иминиятләштерү закончалыкларын үтәмәү);
- Кече эшмәкәрлек субъектлары эшчәнлек алып бара торган икътисад тармакларының пропорциясезлеге(сүдәнең күп үсеше фонында җитештерүнең аз үсеше);

Эзмә авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекнең алга таба үсеше һәм булган каршылыklarны җиңеп чыгу урыннарда аны үстерү өчен мәгълүмати, белем бирү, консультацион, финанс юнәлешләрендә комплекслы һәм адреслы ярдәм итү, эшлекле контактлар һәм кооперацияне җайлаштыру юлы, шулай ук эшмәкәрләрдә барлыкка килергә мөмкин булган коллектив ихтыяжлар, башка аспектларда ярдәм итү юлы белән уңайлы шартлар тудырып, максатчан эш алып бару нигезендә генә мөмкин. Программа җирле хакимият органнарының, шулай ук дөүләтнеке булмаган оешмаларның куелган максатка ирешү өчен тырышлыгын берләштерергә һәм оптимизацияләргә мөмкинлек бирә.

3. Программаны ресурслар белән тәэмин итү

Программаны 2026-2030 елларда җирлек бюджеты акчалары исәбеннән финанслауның гомуми күләме 0,500 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

- 2026 ел-0,500 мең сум;
- 2027 ел-0,000 мең сум;
- 2028 ел-0,000 мең сум;
- 2029 ел-0,000 мең сум;
- 2030 ел-0,000 мең сум.

Программаны финанслау күләме фаразланган характерда булачак һәм Саба муниципаль районы Изминка авыл җирлеге Советының чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елы һәм план чорына) Изминка авыл җирлеге бюджеты турындагы Карарына ярашлы рәвештә төгәлләштереләчәк.

4. Программаның социаль-икътисадый эффективлыгының көтелгән бәясе

Программа Саба муниципаль районы Эзмә авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне алга таба үстерү өчен уңай шартлар булдыруга юнәлтелгән чаралар комплексын үз эченә ала.

Программаны үтәү:

- Районның социаль һәм икътисадый стабилләгән мөһим элементларының берсе буларак, кече эшмәкәрлекнең тотрыклы эшчәнлеген стимуллаштыручы, уңайлы икътисадый мохит формалаштыруга;
- Кече эшмәкәрлекне үстерү темпларын арттыруга, кече предприятиеләрнең икътисадый ныгуына һәм эшчәнлек өлкәсенең киңәюенә;
- Мәшгульлекнең өстәмә мөмкинлекләре барлыкка килүгә, кече предприятиеләрдә эшләүчеләрнең хезмәт хаклары артуга;
- Товар базарының конкуренциягә сәләтле продукция һәм җирле җитештерү хезмәтләре белән тулылануына;
- Кече эшмәкәрлекнең социаль җаваплылыгы артуына ярдәм итәчәк.

5. Эшмәкәрлек эшчәнлегенең өстенлекле төрләре

Җирлектә яшәүче халыкның яшәү шартларын яхшыртуга юнәлтелгән стабил икътисадый үсешне тәэмин итү максатында, эшмәкәрлек эшчәнлегенең өстенлекле төрләре билгеләнгән:

- авыл хужалыгы продукциясе җитештерү;
- халыкка көнкүреш хезмәте күрсәтү;
- транспорт һәм элемент өлкәсе;
- төзелеш;
- социаль хезмәтләр өлкәсе.

6. Программаның төп чараларына карата эшләнгән юнәлешләр

1. Кече эшмәкәрлекне эффектив үстерү өчен административ каршылыкларны киметү һәм хокукий базаны камилләштерү.
2. Кече эшмәкәрлеккә мәгълүмати-консультацион ярдәм итү.
3. Эзмә авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлек турында уңайлы иҗтимагый фикер һәм эшмәкәрнең уңай имиджын формалаштыру.
4. Кече эшмәкәрлек өчен квалификацияле кадрлар әзерләү.
5. Яшыләрнең һәм эшсезләрнең эшмәкәрлек инициативасын хуплау һәм стимуллаштыру.
6. Кече эшмәкәрлек субъектлары арасында, шулай ук кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары белән хакимият органнары арасында партнерлык мөнәсәбәтләре урнаштыруга булышлык итү.

7. Программаны тормышка ашыру механизмы

Программа белән идарә итү	Саба муниципаль районы Эзмә авыл башкарма комитеты
Программаны финанслау	Бюджеттан тыш чыганаclar, Эзмә авыл җирлегенең кече һәм урта бизнес субъектларының үз акчалары
Программаның төп үтәүчеләре	Саба муниципаль районы Эзмә авыл башкарма комитеты
Программаның үтәлешен контрольдә тоту	Саба муниципаль районы Эзмә авыл башкарма комитеты

8. Эзмә авыл жирлегә буенча 2026-2030 елларга кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү Программасының төп чаралары

№	Чаралар исемлеге	Нәтижә	Финанс чыганаclarы	Сумма, мең сум	Үтәү срогы
1	2	3	4	5	6
1. Эшмәкәрлекне инновацион үстерү(инфраструктураны үстерү, инновацион потенциалны үстерү, инновацион процесска яшьләрне тарту)					
1	Яшьләрне эшмәкәрлеккә тартучы чаралар комплексы уздыру, шул исәптән укыту, информацияон тәэмин итү, конкурслар һәм ярышлар, ярминкәләр уздыру	Яшьләрне эшмәкәрлек эшчәнлегенә тарту. Яшь белгечләрне эшкә урнаштыру мәсьәләсен өлешчә чишү.	Финансларсыз		2026-2030
2. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына финанс-кредит һәм мөлкәти ярдәм күрсәтү					
1	Эзмә авыл жирлегә буенча кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына дәүләт ярдәме кысаларында чараларны тормышка ашыруда дәүләт хакимиятенәң федераль һәм республика структураларына булышлык итү	Эшмәкәрлекне үстерүгә юнәлтелгән республика һәм федераль программаларда катнашучы кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары санын арттыру	Финансларсыз		2026-2030
2	Эзмә авыл жирлегә икътисадының өстенлекле юнәлешләрен үстерү максатында, Эзмә авыл жирлегә буенча кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын жир кишәрлекләре һәм торак булмаган биналар белән тәэмин итүдә булышлык итү	жирлек икътисадының өстенлекле юнәлешләрен үстерү максатында, кече предприятиеләрне жир кишәрлекләре, торак булмаган сәүдә һәм житештерү биналары белән тәэмин итү, эшмәкәрләрнең районда уздырылучы тендерлар, аукционнар турында хәбәрдар булуын арттыру	Финансларсыз		2026-2030
3	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын муниципаль	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын муниципаль	Финансларсыз		2026-2030

	заказларны үтәүгә тарту һәм стимуллаштыру	заказлар буенча конкурсларда һәм аукционнарда катнашуга тарту һәм стимуллаштыру			
3. Кече һәм урта эшмәкәрлеккә мәгълүмати-консультацион булышлык итү					
1	Районда уздырылучы кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү һәм ярдәм итү өлкәсендә уздырылучы чаралар турында мәгълүмат биреп бару	Кече һәм урта бизнес вәкилләренәң алдынгы тәҗрибәләрен җәелдерү һәм системалаштыру. Саба муниципаль районы башкарма комитеты тарафыннан уздырылучы конкурслар, күргәзмәләр һәм башка чараларда катнашуга кече эшмәкәрлек субъектларын тарту	Җирле бюджет	2026 - 0,500 2027 – 0,000 2028 – 0,000 2029 – 0,000 2023 – 0,000	2026-2030
4. Кече һәм урта эшмәкәрлек турында уңайлы иҗтимагый фикер һәм эшмәкәрнең уңай имиджын формалаштыру					
1	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын ТР һәм РФ территорияләрендә уздырылучы күргәзмә, ярминкә, конкурсларда катнашуга тарту	Эшмәкәрлекне үстерүгә булышлык итү, иң яхшы эшмәкәрлек эшчәнлегә субъектларының алдынгы тәҗрибәсен тарату, Эзмә авыл җирлегенәң социаль-иқтисадый үсешендә кече һәм урта бизнесның роле һәм әһәмиятен пропагандалау	Финансларсыз		2026-2030
Барлығы				0,500	

